

МОДУЛЬНІСТЬ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Сучасна система освіти обумовлена багатьма факторами, зокрема інтенсивним розвитком передових інформаційних технологій, попитом на якісно нове здобуття знань, та жорсткою конкуренцією на ринку освітніх послуг. А це в свою чергу приводить до того, що з'являються нові форми навчання. Однією з таких форм є дистанційне навчання з використанням комп'ютерних телекомунікаційних мереж.

В Україні є різні погляди на дистанційне навчання – від його абсолютизації як нової універсальної форми навчання, яке може змінити традиційну, до технології комплектування засобів і методів передачі початкової інформації. Відповідно до положення про дистанційне навчання Міністерства освіти і науки України під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [3].

Головними ознаками дистанційного навчання вважають: гнучкість, модульність, паралельність, віддаленість, асинхронність, масовість, рентабельність, крім того вказують на особливий статус науково-педагогічного працівника, статус студента, використання нових інформаційних технологій. Основою вищезгаданої форми навчання вважають модульну технологію навчання, головним поняттям якої є модуль.

Модуль – одиниця змісту навчання, створена й дидактично опрацьована для досягнення певного рівня знань, умінь і навичок, в якій наявні засоби контролю на вході і виході [2]. Загальновідомо, що будь-яка технологія прогнозується, організовується і здійснюється на основі принципів. Науковці виділяють такі принципи: модульності, діяльності, структуризації змісту на окремі логіко завершені частини, динамічності, гнучкості, усвідомленої перспективи, паритетності взаємодії викладача і студента [1, с. 124]. Фокусом нашого наукового інтересу в цій роботі є принцип модульності. Він визначає підхід до навчання, відображений у змісті, організаційних формах і методах. Відповідно до цього принципу, навчання будується на окремих функціональних ядрах-модулях, призначених для досягнення конкретних дидактичних цілей [4, с. 38]. Таким чином, спираючись на дослідження П.А. Юцявічене, вважаємо, що принцип модульності реалізується за умови виконання наступних правил: 1) навчальний матеріал треба конструювати таким чином, щоб він цілком давав змогу кожному студенту досягти сформульованих дидактичних цілей; 2) матеріал потрібно подати настільки завершеним блоком, щоб була змога конструювати єдиний зміст навчання (що відповідає комплексній дидактичній меті) з окремих модулів; 3) відповідно до специфіки навчального матеріалу треба інтегрувати різні види і форми навчання, що спрямовані на досягнення запланованої дидактичної мети.

Як відомо, особливостями дистанційного навчання вважаються такі: початковий процес базується на комп'ютерних телекомунікацій і передбачає диференційний й індивідуальний підхід до навчання; система контролю за рівнем засвоєння знань і вмінь має систематичний характер і ґрунтується на засадах оперативного зворотного зв'язку; передбачається можливість комунікації з викладачем в процесі пізнавальної діяльності; особливості технічно-технологічної бази вимагають структурування і пред'явлення навчального матеріалу відносно невеликими завершеними порціями [1, с. 125]. Приймаючи до уваги згадані особливості дистанційного навчання, можна виділити педагогічні умови застосування модульної технології у процесі дистанційного навчання: модульна технологія зберігає свою сутність, яка полягає в підготовці студента до виконання певних дій, які характеризують діяльнісну основу предметної чи професійної підготовки; зміст навчання постає у вигляді модульної програми, яка має гнучку структуру, що складається із окремих модульних блоків; обсяг, структура і способи подачі інформації в навчальних модулях залежать від конкретного навчального

матеріалу; система контролю містить вхідне, поточне, проміжне і заключне тестування, яке здійснюється за допомогою засобів комп'ютерних телекомунікацій, застосовується система опосередкованого керування процесом навчання, що орієнтується на технічно-технологічні засоби дистанційної форми навчання. Дослідники Н.В. Бородіна і М.В. Горонович запропонували структурно-функціональну модель застосування модульних технологій в умовах дистанції форми навчання. Розглядаються два аспекти цієї моделі: змістовий і організаційний. До змістового аспекту відносяться програма навчання, навчальний матеріал, який структурований за окремими модульними блоками, що характеризуються цілісністю і членованістю. Кожний модульний блок, в свою чергу, містить навчальний матеріал, який необхідний для формування знань і вмінь. Модульний блок розділяється на навчальні елементи. Для кожного такого елемента формулюються цілі, підбирається необхідний матеріал, створюються засоби контролю. Організаційний аспект розкриває процес реалізації модульної програми в умовах дистанційної форми навчання, він складається із установчого, начального і атестаційного етапів. На установочному етапі модульна програма індивідуалізується і адаптується до рівня підготовки студента на основі результатів вхідного тестування. На етапі навчання студенти послідовно вивчають навчальні елементи, які входять до їх індивідуальних програм, проходять поточний контроль засвоєння по змісту навчальних елементів і проміжний контроль по змісту модульних блоків, виконують контрольні роботи. В процесі атестаційного етапу викладачі оцінюють комплексні атестаційні роботи [1, с. 125].

Отже, модульна технологія допомагає підвищити рівень диференційного навчання, яке враховує індивідуальні особливості студентів і спрямоване на оптимальний інтелектуальний розвиток кожної особистості засобами структурування змісту навчального матеріалу, добору відповідних до типологічних особливостей студентів форм, прийомів і методів навчання. Звичайно ж, жодна технологія не є універсальною, але в будь-якому разі пошук і розробка нових технологій є об'єктивним показником еволюції освіти, що сприятиме забезпеченню високої кваліфікаційної підготовки майбутніх фахівців.

Використані джерела

1. Бородіна Н.В., Горонович М.В. Педагогические условия применения модульных технологий / Бородіна Н.В., Горонович М.В. // Вестник ОГУ. – Оренбург, 2003. – Выпуск 4. – С. 124-127
2. Кредитно-модульна система організації навчального процесу. – Електронний ресурс. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/15800119/pedagogika/kreditno-modulna_sistema_organizatsiyi_navchalnogo_protsesu
3. Нормативно-правова база Міністерства освіти і науки України – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/60/1384353225/>
4. Юцявичене П.А. Теория и практика модульного обучения. – Каунас: Швиеса, 1989. – 271 с.